

E.ON Energidistribution AB
205 09 Malmö
eon.se

Tel: 040 - 25 50 00
Mail: anton.nilsson@eon.se
alt. koncessioner@eon.se

Koncession: 7140

Samrådsunderlag

50 kV kraftledning mellan befintlig station och planerad station i Ätrafors, Falkenbergs kommun, Hallands län

Februari 2023

2024-11-20

2024-104319-0001

Bg: 5967-4770
Pg: 428797-2
Org. Nr: 556070-6060

Projektorganisation

E.ON Energidistribution AB
211 20 Malmö
eon.se

Underlaget har upprättats av Anton Nilsson, Tillståndssakkunnig E.ON Energidistribution AB
Underlaget har granskats av Carolina Emanuelsson Tillstånd- och koncessionshandläggare, Nordisk ElkraftTeknik AB

För kartor i underlaget innehas rättighet:
© Lantmäteriet MS2006/02876

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Bakgrund och syfte	5
2	Beskrivning av planerade åtgärder	5
2.1	Tillstånd och rättigheter	5
2.1.1	Nätkoncession för linje	5
2.1.2	Rättighet att nyttja annans fastighet	6
2.1.3	Övriga tillstånd, dispenser och anmälningar	6
2.2	Samråd	6
2.2.1	Aktuellt samråd	7
3	Studerade alternativ	7
3.1	Metodik	7
3.2	Lokaliseringsalternativ	8
3.2.1	Alternativ 1 - luftledning	8
3.2.2	Alternativ 2 – luftledning	8
3.3	Utformningsalternativ	10
3.3.1	Avfärdade alternativ	11
3.4	Nollalternativ	12
4	Teknisk utformning samt anläggning och drift	12
4.1.1	Anläggningsskedet	12
4.1.2	Driftskedet	13
5	Berörda intressen samt förväntad miljöpåverkan	13
5.1	Översiktsplan och detaljplan	14
5.2	Riksintresse för naturvård	14
5.3	Biotopskyddsområde	14
5.4	Natura 2000-område Ätran	15
5.5	Vattenskyddsområde – Nedre Ätran	16
5.6	Landskapsbild	16
5.7	Miljö kvalitetsnormer	17
5.8	Skyddade arter	18
5.9	Generellt biotopskydd	18

5.10	Biologisk mångfald	18
5.11	Kulturmiljö	19
5.12	Elektromagnetiska fält	19
5.13	Förorenade områden	20
5.14	Kumulativa effekter	21
6	Bedömning avseende betydande miljöpåverkan	21
6.1	Förväntad påverkan	21
6.2	Förväntade betydande miljöeffekter	21
6.3	Samlad bedömning	21
7	Förslag till disposition i kommande MKB	22
8	Referenser	23

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

E.ON Energidistribution AB (hädanefter E.ON) avser att ansöka om nätkoncession för linje för en ny 50 kV kraftledning mellan befintlig och planerad station i Ätrafors, Falkenbergs kommun, inom Hallands län. Ledningen uppförs för att förstärka det lokala och regionala elnätet i Falkenbergs kommun och kringliggande kommuner.

Som en del i processen för ansökan om nätkoncession för linje ska samråd genomföras. Detta material utgör underlag för samråd enligt 6 kap. miljöbalken (1998:808).

2 Beskrivning av planerade åtgärder

För att förstärka det lokala och regionala elnätet i Falkenberg och kringliggande kommuner avser E.ON uppföra en ny transformatorstation i Ätrafors, Falkenbergs kommun. För att ansluta stationen till lokal- och regionnätet behöver en 50 kV ledning anläggas mellan planerad och befintlig station. Ledningen kommer korsa vattendraget Ätran som utgör ett Natura 2000-område.

För stationsplaceringen har E.ON genomfört anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Länsstyrelsen har den 24 maj 2023 fattat beslut om att uppförandet av stationen inte bedöms påverka naturmiljön. E.ON har även ansökt om strandskyddsdispens för stationen. Stationsplaceringen har valts med avsikt att inte påverka berört Natura 2000-område och med hänsyn till angränsande vattenskyddsområde.

Planerad station kommer utgöra ett komplement till befintlig station, som till stora delar kommer finnas kvar även efter planerad ledning och station uppförts. E.ON har undersökt möjligheten att utvidga befintlig station, men på grund av omgivande terräng och närheten till Ätran har en utvidgning emellertid inte varit möjlig.

Inför ansökan om tillstånd för att få uppföra och driva planerad kraftledning genomförs samråd enligt 6 kap. 23–25 §§ samt 6 kap. 28–32 §§ miljöbalken. Samrådet genomförs som ett undersökningssamråd med ett genomförande som även uppfyller kraven på ett avgränsningssamråd (6 kap. 24 § punkt 2 miljöbalken), för det fall att länsstyrelsen i ett senare skede fattar beslut om att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Samrådet avser planerad ledning mellan stationerna.

2.1 Tillstånd och rättigheter

2.1.1 Nätkoncession för linje

För att få bygga och använda en kraftledning krävs tillstånd, så kallat nätkoncession för linje. Bestämmelser om nätkoncession för linje återfinns i 2 kap. ellagen (1997:857). I en ansökan om nätkoncession för linje ska det enligt ellagen ingå en miljökonsekvensbeskrivning. Samrådsförfarandet och upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning sker i enlighet med vad som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken.

Ansökan om nätkoncession för linje prövas av Energimarknadsinspektionen, som skickar ansökan på remiss och inhämtar yttranden från bland annat länsstyrelse, kommun,

fastighetsägare och andra som berörs av ansökan. Därefter fattar Energimarknadsinspektionen beslut om koncession kan lämnas samt eventuella villkor som koncessionen ska förenas med.

Inom berört koncessionsområde ansöker E.ON för närvarande om nätkoncession med högsta och lägsta spänning enligt 2 kap. 10 § ellagen för att driva och anlägga ledningar med upp till 50 kV nominell spänning. Om ansökan beviljas kommer E.ON kunna anlägga ledningar av föreliggande spänning utan en konventionell ansökan om nätkoncession för linje. Beroende på handläggningstid, kan ledningen komma att uppföras med stöd av ansökt områdeskoncession med högsta och lägsta spänning.

2.1.2 Rättighet att nyttja annans fastighet

För att få bygga, driva och underhålla en kraftledning krävs även att nätägaren har en rättighet för att få nyttja del av annans fastighet. De typer av rättigheter E.ON tillämpar utgörs av servitutsavtal och ledningsrätt. E.ON strävar efter att träffa frivilliga överenskommelser med berörda fastighetsägare, företrädesvis genom att teckna servitutsavtal. Avtalet kan sedan ligga till grund för ansökan om ledningsrätt hos Lantmäteriet.

2.1.3 Övriga tillstånd, dispenser och anmälningar

Vid byggnation av en ledning är det vanligt att det även blir aktuellt att ansöka om andra typer av tillstånd eller dispenser. För planerad ledning kan det eventuellt bli aktuellt att söka tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken om planerad verksamhet på ett betydande sätt bedöms påverka miljön i Natura 2000-området Åtran, ser mer utförligt resonemang under avsnitt 5.4. I förevarande fall kan det även bli aktuell att ansöka om tillstånd eller dispens enligt områdets vattenskyddsföreskrifter och om strandskyddsdispens för planerad ledning.

2.2 Samråd

Som en del i ansökan om nätkoncession ska samråd genomföras. Samrådsförfarandet regleras i miljöbalkens 6:e kapitel. Det bakomliggande syftet är att ge berörda möjlighet till insyn och påverkan, dels på den planerade åtgärden, dels på miljökonsekvensbeskrivningens omfattning.

Enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken ska det inledningsvis undersökas om den planerade verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Detta sker genom att ett *undersökningssamråd* enligt bestämmelserna i 6 kap. 23-25 §§ miljöbalken, vilket genomförs med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och enskilda berörda. Efter att samrådet avslutats sammanställs en samrådsredogörelse, vilken beskriver hur samrådet genomförts samt redogör för synpunkter som inkommit och elnätsföretagets bemötanden av dessa. Verksamhetsutövaren ska i samrådsunderlaget redovisa sin bedömning av huruvida planerad verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte (se 8 § punkt 8 i miljöbedömningsförordningen (2017:966)). Samrådsunderlaget, tillsammans med samrådsredogörelsen, tillsänds därefter länsstyrelsen, vilka utifrån materialet fattar beslut i frågan om betydande miljöpåverkan.

Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten kan antas få en betydande miljöpåverkan ska en specifik miljöbedömning göras. Detta innebär bland annat krav på genomförande av *avgränsningssamråd* enligt bestämmelserna i 6 kap. 29-32 §§ miljöbalken. Om länsstyrelsen däremot beslutar att verksamheten inte kan antas få en betydande miljöpåverkan tas i stället en liten miljökonsekvensbeskrivningens fram.

2.2.1 Aktuellt samråd

Aktuellt samråd avser anläggande av en 50 kV ledning mellan befintlig och planerad station. För att ge möjlighet för berörda att tidigt följa utvecklingen i projektet avser E.ON att redan från början samråda brett och att samråda med samtliga instanser. Därför genomför E.ON undersökningssamråd som även uppfyller kraven på ett avgränsningssamråd. Syftet med ett sådant kombinerat samråd är att ge de som kan komma att beröras av den planerade verksamheten möjlighet till insyn i och påverkan på projektet, undersöka verksamhetens förväntade miljöpåverkan samt att samråda om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Detta dokument utgör även underlag för samråd inför eventuell ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken för att anlägga planerad ledning inom berört Natura 2000-område.

Samrådet genomförs skriftligen med berörda parter. Under samrådstiden finns samrådsunderlaget även tillgängligt på E.ON:s webbsida, www.eon.se/regionnat.

Efter avslutat samråd kommer E.ON att hemställa till Länsstyrelsen i Hallands län om deras bedömning i frågan huruvida verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Om det under samrådet framkommer sakskäl som motiverar en mindre avvikelse från de lokaliseringalternativ som presenteras i avsnitt 3.2 kan sådana ändringar komma att vidtas utan att ytterligare samråd genomförs med andra än tillkommande fastighetsägare, så länge justeringarna ryms inom utredningsområdet. Vid behov kan kompletterande samråd komma att genomföras.

Enligt 2 kap. 8 a § ellagen ska det vid prövning av frågor om nätkoncession för linje genomföras samråd i enlighet med 6 kap. miljöbalken. För att undvika onödig dubbelhantering avser E.ON inte att lämna in en särskild anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken till länsstyrelsen i samband med ansökan om nätkoncession för kraftledningen. Samrådet omfattar ledningsdragning av planerad 50 kV ledning med tillhörande avverkning samt liknande åtgärder för att bereda plats för ledningen.

3 Studerade alternativ

3.1 Metodik

För att fastställa den mest lämpliga lokaliseringen av planerad kraftledning studeras flera möjliga alternativ. Sträckningarna har tagits fram utifrån de intressen och aspekter som är relevanta för utredningsområdet samt med hänsyn till befintlig infrastruktur och andra ledningar i området.

Från befintlig station och nordväst mot planerad station löper idag två 50 kV-luftledningar, vilka bland annat beaktas inom framtagandet av studerade ledningssträckor. Utöver

befintlig infrastruktur har berörda områdesskydd samt områdets naturvärden och vegetation beaktats vid framtagning av ledningssträckor. Utredningen av sträckningsförslag resulterade i totalt två möjliga luftledningssträckningar.

De förslagna sträckningarna för den planerade ledningen inom utredningsområdet och som är föremål för samråd beskrivs närmare nedan i avsnittet nedan (3.2). Kommande ansökan om nätkoncession för linje avser sträckan från befintlig station till planerad station.

3.2 Lokaliseringsalternativ

För att säkerställa elförsörjningen i Falkenberg med omkringliggande område behöver kraftledningen förbinda planerad transformatorstation med den befintliga stationen i Ätrafors. För att minimera intrånget i oexploaterad mark föreslås ett av alternativen förläggas parallellt med befintliga 50 kV-luftledningar. Avståndet mellan befintlig station och planerad station är cirka 130 meter. Alternativ två utgår från befintlig station och löper kortaste vägen till planerad station utan att följa befintliga 50 kV-luftledningar.

3.2.1 Alternativ 1 - luftledning

Alternativ 1 utgörs av en cirka 150 meter lång luftledningssträckning, se figur 2. Ledningen utgår från befintlig station och följer befintlig ledningsgata i nordvästlig riktning cirka 125 meter, varefter den viker in till planerad station.

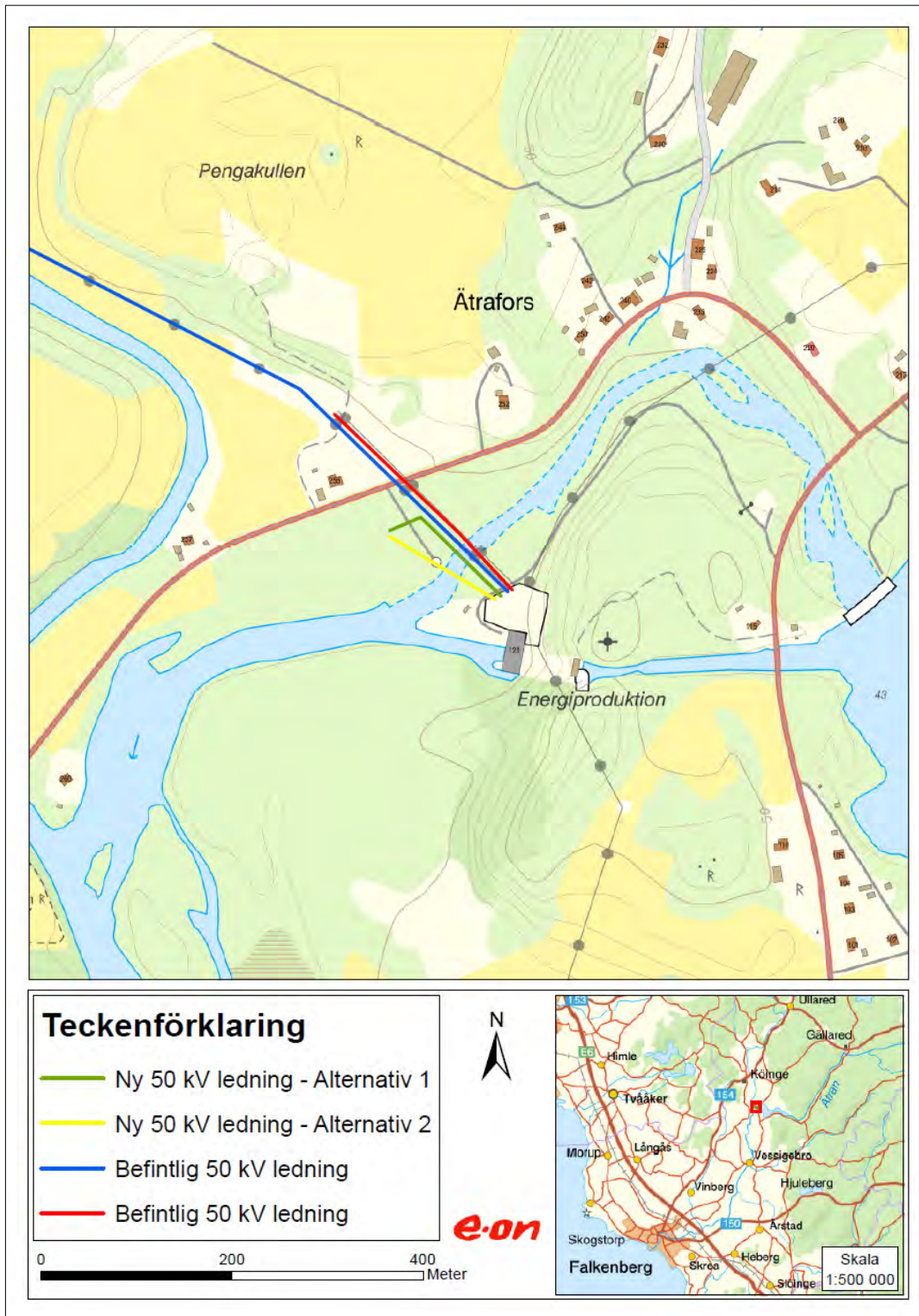
3.2.2 Alternativ 2 – luftledning

Alternativ 2 utgörs av en cirka 130 meter lång luftledningssträckning, se figur 2. Ledningen utgår från befintlig station och löper kortaste vägen till planerad station utan att följa befintliga 50 kV-luftledningar.

Figur 1. Befintliga ledningar sett från norra sidan vattendraget. I bakgrunden syns befintlig station och närliggande vattenkraftverk. Ungefärlig plats för ledningsalternativ 1.

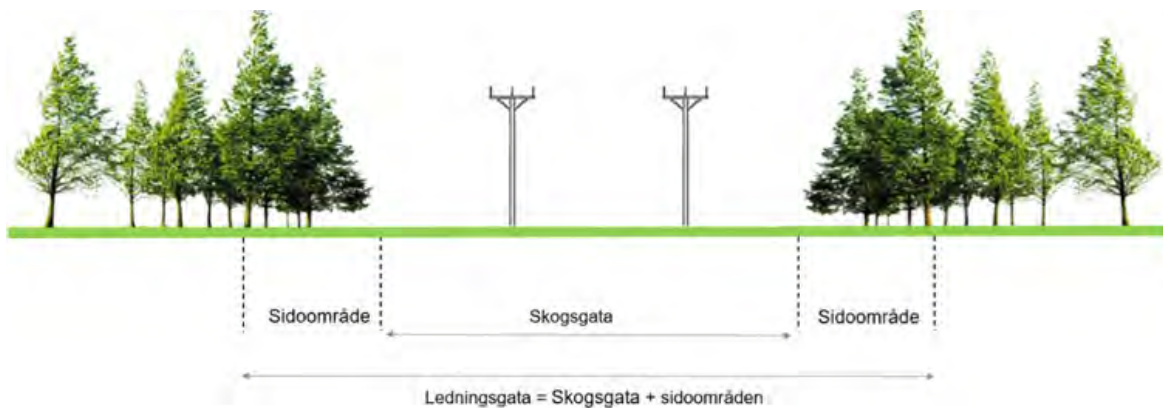

Figur 2. Sträckningsförslag 1 och 2, samt befintliga luftledningar utmed sträckorna.

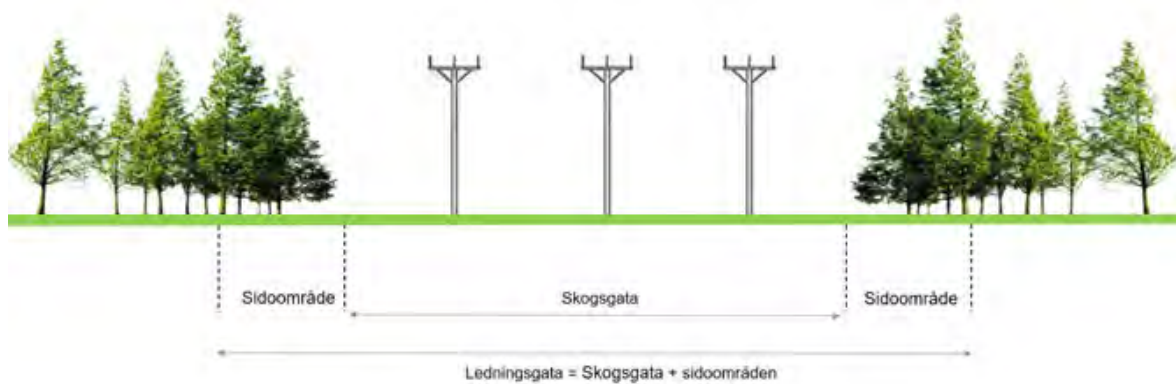
3.3 Utformningsalternativ

En högspänningsledning kan anläggas antingen som luftledning eller markförlagd kabel, eller en kombination därav. Teknikvalen styrs av en mängd olika faktorer. I förevarande fall har E.ON bedömt en markkabelförläggning mellan stationerna som mindre lämplig eftersom alternativet innebär mer omfattande ingrepp i berört vattendrag och vattenskyddsområde än vad aktuella luftledningsalternativ förväntas medföra. Därtill är luftledning mer ekonomisk fördelaktig för kundkollektivet jämfört med att anlägga markkabel på sträckan.

Alternativ med luftledning vid parallellgång ses vanligtvis som ett förordat alternativ, delvis eftersom ledningen kan samförläggas intill befintlig ledningsgata och därigenom inte behöver ta lika mycket ny mark i anspråk som om ledningen skulle lokaliseras i ej ianspråktagen mark. När luftledning samförläggas intill befintlig ledningsgata, kan det redan ianspråktaga området för ledningsgatan nyttjas. Vid samförläggning tillkommer således endast ett mindre sidoområde för den nya ledningen, cirka 15 m i detta fall.

Figur 3. Befintlig ledningsgata och luftledningar mellan befintlig och planerad station.

Figur 4. Avsedda luftledningar och ledningsgata enligt alternativ 1 mellan befintlig och planerad station.

3.3.1 Avfärdade alternativ

Utöver de alternativ som omfattas av och presenteras i detta samrådsunderlag har ytterligare alternativ studerats, vilka har avfärdats redan innan samrådet. Dessa illustreras i figur 5 och beskrivs kortfattat nedan.

Markkabel längsmed befintliga vägar

Detta stråket utgjorde ett alternativt sätt att undvika eventuell påverkan på berört vattendrag. Stråket utgår från befintlig station och följer vägen som går till vattenkraftstationen, varefter stråket viker av och följer Höstenavägen till planerad transformatorstation. Stråket avfärdades efter fältbesök då det visade sig att passagen längsmed Höstenavägen är mycket smal och inte rymmer det arbetsområde som erfordras för markkabelförläggning utan olägenhet för boende utmed vägen.

Luftledning söderut om stationen

Alternativet utgår från befintlig station och korsar utläppsåran för närliggande vattenkraftstation, varefter ledningen går på södra sidan av Ätran för att sedan vika över vattendraget in till planerad station. Alternativet avfärdades eftersom det skulle krävas ett stort antal vinkelpunkter, vilket hade inneburit tekniska utmaningar, stort markintrång och högre kostnader jämfört med alternativ ett och två. Därtill korsar ledningen vattendraget två gånger vilket förväntas medföra större påverkan än alternativ ett och två.

Figur 5. Avfärdade mark- och luftledningsalternativ.

3.4 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att de planerade kraftledningarna samt den nya stationen i Ätrafors inte ansluts till det överliggande elnätet. Eftersom stationen behövs för att förstärka det lokala och regionala elnätet innebär nollalternativet att förnyelsebar produktion i närområdet inte kommer kunna anslutas till det överliggande nätet. Därtill kommer stationen inte kunna anslutas, vilken behövs för att förstärka det lokala och regionala elnätet i Falkenbergs kommun med kranskommuner.

Nollalternativet innebär även en oförändrad situation lokalt när det gäller de berörda intressen som beskrivs i detta underlag.

4 Teknisk utformning samt anläggning och drift

En högspänningsledning kan uppföras antingen som luftledning eller som markförlagd kabel. Flera olika faktorer styr val av teknik. I regionnätet (40-130 kV) är E.ON:s huvudalternativ att bygga regionnätsledningar som luftledningar då de har bäst driftsäkerhet och flexibilitet för framtida kapacitetshöjningar, samt är det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet. I normalfallet är det främst inom tätbebyggda områden som regionnätsledningar förläggs som markkabel, mer information om teknikvalet av ledningar finns att utläsa i Energiföretagens publikation *Regionnätets funktion och utformning*.

E.ON bygger företrädesvis ledningar inom regionnätet som trädsäkra luftledningar. Detta är främst hänförligt till drift- och leveranssäkerhet samt ekonomi. En luftledning är lätt att komma åt för inspektion, felsökning och reparation vid ett eventuellt fel. Felsökning och reparation av en markkabel är svårare och mer tidskrävande. Därtill är markkabel ett dyrare alternativ.

För att passera berört vattendrag har E.ON bedömt anläggande av en luftledning som mest lämplig. Detta eftersom en luftledningsalternativ bedöms medföra minst påverkan på Ätran och vattendragets angränsande träd- och buskskikt.

Luftledningen kommer bestå av tre faslinor som uppförs på stolpar av trä, stål eller komposit. Stolparna kan vara en- eller tvåbenta. Tekniska uppgifter om ledningen kommer förtydligas i kommande miljökonsekvensbeskrivning. Luftledningen byggs i trädsäkert utförande, vilket innebär att cirka 15–20 meter på vardera sidan om ledningen hålls fri från högre vegetation. Detta område benämns *skogsgata*. Utöver detta fällt eventuella höga träd som står utanför skogsgatan, om de vid fall riskerar att nå ledningen. Skogsgatan samt det angränsande sidoområdet benämns gemensamt som *ledningsgata*. Se figur 3 och 4 för illustration av en trädsäker ledningsgata.

4.1.1 Anläggningsskedet

Innan byggnation sker en detaljprojektering där ledningssträckningen stakas ut och placering av stolpar bestäms genom att markundersökning och stolpdimensionering genomförs vid de tänkta stolpplatserna. I samband med byggnation avverkas skogen för skogsgatan. Därefter sker byggnation av stolparna, vilket innefattar grundläggning,

återfyllning och stampning med grävmaskiner. När stolparna är på plats installeras linorna med hjälp av lindragningsmaskiner.

I samband med byggnation kommer det att förekomma en del transporter av stolpar och annat material, därtill används maskiner för själva etableringen av ledningen. Även avverkningsarbetena kommer att medföra transporter till och från ledningsgatan. I möjligaste mån kommer befintliga vägar att nyttjas.

4.1.2 Driftskedet

När en luftledning är i drift sker fortsatt underhåll i form av röjning- och ledningsunderhåll.

Röjningsunderhåll omfattar röjning av skogsgatan vart åttonde till tionde år. Röjningen omfattar både så kallat bottenröjning och toppning eller fällning av träd. Bottenröjning innebär att all högväxande vegetation som bedöms kunna nå ledningen inom åtta år, och därigenom störa den, tas bort, medan lågväxande vegetation som inte hindrar sikt eller framkomlighet lämnas kvar. Lågväxande vegetation kan i praktiken ofta lämnas kvar eftersom ledningens stolpar är så höga att vegetation som växer långsamt och har en begränsad högsta höjd inte utgör någon risk på ledningens driftsäkerhet.

Kanträdshantering, det vill säga markering av farliga kanträd och fällning av hela träd, eller helikoptertoppning av de trädtoppar som kan nå ledningen vid fall, sker normalt cirka ett år efter slutförd röjning. E.ON besiktigar regionnätledningar med jämna mellanrum. Träd som hotar växa för nära eller falla över ledningen upptäcks med hjälp av laserscanning. Detta sker årligen och därför kan det hända att enstaka farliga träd inom skogsgatan fälls när det finns behov av det.

Ledningsunderhållet genomförs efter behov på varje ledningssträckning och omfattar allt underhåll på själva ledningen inklusive stolpar och andra anordningar, till exempel byte av gamla eller skadade stolpar, stag och faslinor. Besiktning av ledningarna genomförs med fasta intervall, ungefär var tionde år. Besiktningen sker till fots, alternativt med hjälp av drönare, längs med hela ledningssträckan. Skador dokumenteras och åtgärdas inom snarast från besiktningen.

Inför underhållsarbeten söker E.ON nödvändiga tillstånd och dispenser.

5 Berörda intressen samt förväntad miljöpåverkan

För att identifiera de intressen som finns inom utredningsområdet har kartstudier genomförts och digitalt material har inhämtats från bland annat Länsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet. Berörda natur- och kulturmiljöintressen beskrivs nedan. Samrådet syftar även till att få information om eventuella ytterligare intressen i området.

I detta skede är det inte möjligt att göra en detaljerad konsekvensbedömning av ledningens påverkan eftersom lokalisering inte är fastställd. I den miljökonsekvensbeskrivning som kommer att tas fram som en del i ansökan om nätkoncession kommer ledningens miljöpåverkan att analyseras och beskrivas i mer detalj. Nedan redovisas översiktligt den miljöpåverkan som en ny ledning kan förutses kunna ge upphov till.

5.1 Översiktsplan och detaljplan

I Falkenbergs kommuns översiktsplan för Falkenbergs kommun (antagen 2014-05-27) är berörd ledningssträcka utmärkt som regionnätsledning samt bedömningsområde för regional kraftnätsledning, vilket enligt områdesbeskrivningen innebär att *ett utredningsavstånd på 200 meter mellan större kraftledning och bebyggelse rekommenderas vid nybyggnad.*

Aktuellt utredningsområde är beläget utanför detaljplanerat område.

Förväntad påverkan

Föreslagna ledningsträckor ligger inom område som enligt översiktsplanen utgör plats för regionnätsledning. Sträckorna överrensstämmer således med avsikterna i översiktsplanen. Påverkan på kommunens översiktsplan förväntas därför bli obetydlig. Vid framtida arbete med upprättande av ny eller uppdatering av befintlig översiktsplan behöver hänsyn tas till infrastruktur i området.

Eftersom området inte utgör detaljplanerat område förväntas ingen påverkan på någon beslutad detaljplan. Vid eventuell framtida planläggning av området kommer hänsyn behöva tas till befintlig infrastruktur.

5.2 Riksintresse för naturvård

Cirka 100 meter sydväst om föreslagna ledningssträckor ligger riksintresset för naturvård Ätradalen-Högvadsån, se intresseområden i bilaga 1. Området löper utmed Ätran och Högvadsån, som bland annat hyser en genuin och värdefull laxstam. Enligt områdets värdebeskrivning är Ätradalen-Högvadsån ett värdefullt avsnitt av brytningszonen mellan den halländska kustslätten och sydsvenska höglandet. Området har stora geovetenskapliga värden och en särpräglad topografi. Växt- och djurlivet är rikt med flera skyddade arter.

Förväntad påverkan

Påverkan på riksintresset förväntas bli obetydligt eftersom området ligger cirka 100 meter från föreslagna sträckor. Eventuell påverkan av ledningsdragningen förväntas bli temporär och uppkomma främst i anläggningsfasen, såsom framförande av arbetsmaskiner och avverkning för ledningsgatan. Eftersom riksintresset för naturvård i Ätran framförallt gäller förekomsten av lax, bedöms ledningen inte heller skada de värden som ligger till grund för utpekandet.

En vidare analys av möjlig påverkan på och konsekvenser för riksintresset kommer att presenteras i miljökonsekvensbeskrivningen.

5.3 Biotopskyddsområde

Sydväst om föreslagna ledningssträckor, cirka 160 meter ligger ett cirka sju hektar stort biotopskyddsområde. Området har fastställts av Skogsstyrelsen den 8 september 2023. Enligt Skogsstyrelsens motiv till beslutet består området av lövskog med delvis översvämningsdynamik. Området har uppkommit genom naturlig föryngring, har ett påtagligt inslag av död ved, inom vilken ingen eller endast obetydlig avverkning skett under de senaste 30 åren.

Förväntad påverkan

Området ligger drygt 150 meter från närmsta förslag på ledningssträcka. Inga ingrepp kommer genomföras inom eller intill området. Därav förväntas heller ingen påverkan på området.

5.4 Natura 2000-område Ätran

Föreslagna ledningssträckor passerar Natura 2000-området Ätran, vars främsta syfte är att bevara förekomsten av lax. Utöver huvudfåran ingår även 15 meter av strandpartierna längs med vattendraget. Enligt områdets bevarandeplan är Ätran västkustens viktigaste vattendrag för laxproduktion. Fria vandringsvägar, tillgång till lekbottnar, uppväxtområden och strömmande syrerikt vatten av god kvalitet är grundförutsättningar för bevarandet av arten. Föreslagna ledningssträckor passerar torrfåran till Ätrafors vattenkraftverk, vilken är kraftigt påverkad från vattenkraftverkets reglering av Ätraforsdammen.

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Föregående regleras i 7 kap. 27-29 § miljöbalken.

Förväntad påverkan

Området är särskilt utpekat med hänsyn till dess förekomst av lax. Ledningsdragningen över vattendraget bedöms inte påverka möjlighet att bevara och utveckla laxstammen, detta eftersom inga åtgärder kommer genomföras i vattendraget och ledningen inte har någon påverkan på vattendragets konnektivitet. Vid framdragandet av luftledning kommer ledningsgata anläggas eller utvidgas beroende på val av sträcka, för att göra plats för ledningen. Detta kan komma minska beskuggningen av vattendraget, vilket i sig kan påverka eventuella viloplats för akvatiska organismer. Med hänsyn till att Natura-2000 området är drygt 2 250 000 kvadratmeter bedöms påverkan från utvidgningen av ledningsgatan dock som försumbar. Denna del av vattendraget utgör även torrfåra till närliggande vattenkraftverk, varför miljön inte bedöms utgöra en särskilt lämplig viloplats för arten som området avser att skydda.

Sammanfattningsvis är det E.ON:s uppfattning att planerad ledningsdragning inte påverkar Ätrons Natura 2000-område och Ätranlaxens livsmiljö på ett betydande sätt. Något särskilt tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken fordras därför inte för ledningsdragningen enligt E.ON:s bedömning. Ledningen kommer heller inte påverka möjligheten att bevara målet om att öka arealen lämpliga lekbottnar och uppväxtområden inom skyddsområdet. Vidare bedöms ledningen inte påverka ekosystemet på något betydande sätt i det specifika skyddsområdet.

En fördjupad undersökning av potentiell inverka på samt de eventuella följderna från ledningsdragningen gentemot intresset kommer framgå i planerad miljökonsekvensbeskrivning.

Figur 6. Närmst i bild syns torrfåran till Ätraforsdammen. I bakgrunden syns befintlig station och närliggande vattenkraftverk. Ungefärlig plats för ledningsalternativ 2.

5.5 Vattenskyddsområde – Nedre Ätran

Föreslagna ledningssträckor löper över det nyligen bildade vattenskyddsområdet, Nedre Ätran. Instiftandet av området är överklagat men dess föreskrifter gäller trots överprövning.

Enligt områdets föreskrifter är det förbjudet att lagra sammanlagt mer än 250 liter petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter utan sekundärt skydd. Lagring av nämnd kvantitet av produkter med sekundärt skydd får inte ske utan anmälan. Enligt 7 § skickas anmälan till den kommunala nämnd som ansvarar för miljöfrågor i berörd kommun.

Förväntad påverkan

Luftledningens syfte och funktion är inte av en sådan karaktär att den bedöms utgöra en risk för vattenskyddsområdet nedre Ätran. Vid anläggningsarbetena kommer vattenskyddsområdet föreskrifter beaktas och om det krävs tillstånd eller dispens kommer detta sökas hos berörd prövningsinstans. Under anläggningsarbetena kommer exempelvis ytliga grävningsarbeten genomföras för stolpplaceringar samt maskiner och arbetsfordon framföras i området, vilket kan föranleda att tillstånd eller dispens behöver sökas för arbetena. När arbetena slutförts bedöms ledningsdragningen inte medföra någon påverkan på vattenskyddsområdet.

5.6 Landskapsbild

Området är kraftigt kuperat och påverkat av infrastrukturanläggningar så som luftledningar som löper söderut, nordväst och nordöst från befintlig station samt av bebyggelse, vägar

och av vattenkraftverk med tillhörande dammanläggning. Aktuella ledningsförslag löper över den del av Ätran som utgör torrfåra till närliggande vattenkraftverk. Mellan vattenkraftverkets utsläppsfåra och torrfåra ligger befintlig transformatorstation. Området omfattas inte av landskapsbildsförordnande enligt miljöbalkens promulgationslag (Lag (1998:811) om införande av miljöbalken).

Förväntad påverkan

Ledningen kommer att vara synlig på håll, vilket medför en viss visuell påverkan i landskapet. Området är emellertid starkt påverkat av olika infrastrukturåtgärningar. Om ledningen förläggs enligt alternativ ett utmed befintliga ledningen bedöms den visuella påverkan bli något mindre än alternativ två, som löper separerat från befintliga ledningar. Ledningsalternativen är begränsade avseende sträcka och bedöms därmed endast ge en marginell påverkan på landskapsbilden.

5.7 Jordarter

Enligt jordartskartan från Sveriges geologiska undersökning utgörs området för planerade ledningssträckor av sandig morän och fyllningsmaterial. Artificiell fyllning räknas egentligen inte som en jordart men då den ofta överlagras naturligt förekommande jordarter redovisas den i kartmaterialet. Morän är landets vanligaste jordart. Morän är för det mesta fast och hård, emellertid kan skred utlösas i slänter med moräner av mindre fraktioner (sandig-siltig morän).

Förväntad påverkan

Området för planerade ledningssträckor ligger lågt i terrängen, utan särskild lutning och är starkt präglad av elnätsanläggningar och verksamhet från intilliggande vattenkraftverk. Med hänsyn till att områdets i stora delar iordninglagts med fyllnadsmaterial för angränsande verksamheter och att det inte förekommer några större höjdskillnader utmed föreslagna ledningssträckor bedömer E.ON risken för skred som obetydlig. Som stöd för denna bedömning väger E.ON även in att utsläppsfåran, som ledningen avser att passera, är reglerad av intilliggande vattenkraftverk. Risken för skred och oönskad vattenföring regleras därmed i huvudsak av den reglering som sker vid intilliggande vattenkraftverk.

5.8 Miljö kvalitetsnormer

Uppströms Ätrafors har vattenförekomsten bedömts som ett kraftigt modifierat vatten på grund av den vattenkraftsverksamhet som bedrivs vid Ätrafors kraftverk. Vattenförekomsten nedströms Ätradammen (Högvasån-Ätrafors, WA89641224) är dock bedömd som ett naturligt vatten trots påverkan från vattenkraftsverksamheten. Rådande miljö kvalitetsnorm för vattenförekomsten (WA89641224) är god ekologisk status med tidsfrist 2033. Vattendragets ekologiska status är för närvarande klassad som måttlig. Bedömningen baseras på den biologiska kvalitetsfaktorn som är måttlig och att den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn, konnektivitet i vattendrag, ansetts som dålig.

Det saknas idag villkor om minimitappning i torrfåran vid Ätrafors, vilket medför en påverkan på laxstammen och sträckan som föreslagna ledningsalternativ passerar. Vattenförekomsten ingår i en provningsgrupp med utgångspunkt i den nationella

prövningsplanen (förordning om vattenverksamheter (1998:1388)). Inom viss framtid kan därför flödesregimen i berörd del av vattenförekomsten komma att påverkas.

Förväntad påverkan

Aktuella ledningsförslag passerar torråran till berörd vattenförekomst. Arbetena med att uppföra stolpar kommer ske utom vattendraget, därtill kommer lindragningen ske släpfrött vilket innebär att åtgärder inte genomförs i vattendraget. Ledningen kommer varken utgöra en barriär med någon påverkan på vattenförekomstens konnetivitet eller inverka på förekomsten av akvatiska arter i vattendraget. Med hänsyn till att ledningsförslagets placering över torråran bedömer E.ON att åtgärden inte medför någon påverkan på vattenförekomsten.

Vid den samverkan som ska bedrivas enligt 42 a § förordning om vattenverksamheter och tillståndsprövning om moderna miljövillkor för angränsande vattenkraftverk behöver befintlig infrastruktur beaktas. Eftersom ledningarna utgörs av luftledningar som inte bedöms påverka vattendragets konnetivitet eller flödesregim bedömer E.ON för närvarande att eventuell luftledning inte påverkar kommande arbete och ansökan inom ramen för nationella planer.

5.9 Skyddade arter

Ett utdrag från Artportalen avseende observationer av alla rödlistade arter inom 100 m från framtagna stråk har gjorts 2023-12-01. Även observationer av icke-rödlistade arter har sökts fram. Utdraget visade på tre observationer av rödlistade arter, två observationer av Uddbryum (bladmossart) samt en Ask. Därtill har olika mossor och andra växter noteras som inte är rödlistade.

Förväntad påverkan

Eftersom det inte kommer att genomföras några åtgärder inom vattendraget, bedömer E.ON att de arter som har observerats i anknytning till Ätran inte kommer att påverkas. Vidare kommer E.ON minimera avverkningen för ledningsgatan för att minska påverkan på eventuella arter och växter i anslutning till planerad ledningsgata.

Inför upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen kommer området översiktligt inventeras för att avgöra ledningens påverkan. Vid kommande arbete med att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen kommer arterna därmed beskrivas mer utförlig samt dess eventuella påverkan från vald ledningsdragning bedömas.

5.10 Generellt biotopskydd

En preliminär utredning av områden som kan omfattas av generellt biotopskydd har genomförts. Inga sådana element som anges i bilaga 1 till förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har noterats utmed föreslagna ledningssträckor.

5.11 Biologisk mångfald

En notering som gjorts i senare tid är exempelvis att arter som tidigare bara fanns på hävdade och betade marker hittats i ledningsgator. Inventeringar visar även att ledningsgator ofta har högre biologisk mångfald än närliggande områden. Detta beror på

att miljöerna i ledningsgatorna hålls öppna, vilket ökar solinstrålningen på marken och skapar större variation. Intill homogena skogsbestånd kan ledningsgatorna fungera som spridningskorridorer för fjärilar och deras värdväxter.

Flera fågelarter gynnas också av den öppna miljön för födosök och häckning. Genom att underhålla ledningsgatorna *bibehålls* öppna områden, solinstrålningen på marken tillgodoses och viktiga livsmiljöer bevaras och utvecklas. Dessutom kan markstörningar som uppstår vid ledningsbyggnation och underhåll skapa nya livsmiljöer, särskilt i sandiga och torra områden. Som en av Sveriges största ledningsägare har E.ON möjlighet att bidra till att den biologiska mångfalden gynnas och bolaget arbetar aktivt med frågan i flera avseenden.

Förväntad påverkan

Luftledning kan orsaka fågeldöd genom kollisioner eller strömgenomgång. Strömgenomgång sker genom att fågeln samtidigt får kontakt med två olika strömförande delar av stolpen, till exempel två närliggande faslinor. Risken för detta är störst i lokalnätet där fasavståndet är mindre. För en 50 kV-ledning är fasavståndet så pass stort att risken för strömgenomgång är mycket liten. Eventuellt behov av försiktighetsåtgärder för att förhindra fågeldöd kommer att utredas och presenteras i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Området har inventerats 2018 i samband med rapporten *Biogeografisk uppföljning av mossor* (Weibull, 2018), i avseende förekomsten av *Bryhnia scabrada*. Av rapporten går det utläsa att inventeringsområdet består av en delvis torrlagd fåra av Ätran. Vid inventeringen påfanns en fläckvis, men individfattig population av arten. Livsmiljön bedöms som relativt fattig på grund av vattenkraftens reglering, samt med anledning av att miljön håller på att växa igen. Som förslag på åtgärder för att gynna arten anges att vattenflödet bör ökas under delar av året. Inom planerad miljökonsekvensbeskrivning kommer påverkan på förekommande arter beskrivas mer utförligt.

5.12 Kulturmiljö

Inom föreslagna ledningssträckor finns inga registrerade fornlämningar. Området är emellertid präglad av tidigare verksamheter utmed vattendraget och därför kan okända lämningar komma upptäckas i samband med detaljprojektering och anläggningsarbeten.

Om en tidigare okänd fornlämning skulle påträffas under anläggningskedet kommer arbetena att avbrytas, i den del som berör fornlämningen, och länsstyrelsen kontaktas. Om ingrepp i en fornlämning inte kan undvikas kommer erforderliga samråd genomföras och tillstånd att sökas för ingreppen.

5.13 Elektromagnetiska fält

Elektriska och magnetiska fält uppkommer när el produceras, transporteras och förbrukas. Elektriska och magnetiska fält finns överallt i vår miljö, både ute i samhället och i våra hem, och härstammar bland annat från elapparater och kraftledningar.

Magnetfält mäts i mikrottesla (μT). Fälten alstras av strömmen i en kraftledning och varierar med storleken på strömmen, samt även spänningsnivån och fasernas konfigurerings. Magnetfält avtar med kvadraten på avståndet från ledningen. Till skillnad

från elektriska fält avskärmas inte magnetfält av byggnader och magnetfältsnivåerna i byggnader nära kraftledningar kan således vara förhöjda i förhållande till vad som anses normalt.

Magnetfält och hälsoeffekter

Trots omfattande internationell forskning saknas idag entydiga resultat som påvisar ett samband mellan exponering av magnetfält och negativa hälsoeffekter. Med anledning av detta har svenska myndigheter inte kunnat fastställa några gränsvärden eller skyddsavstånd för allmänhetens exponering för magnetfält. Ansvariga myndigheter rekommenderar dock en viss försiktighet vid samhällsplanering och exploatering, såtillvida detta kan göras till rimliga kostnader.

Förväntad påverkan

Utmed föreslagna sträckor finns inga bostadshus, närmsta bostadshus ligger på ett avstånd om cirka 80 meter från ledningen. Detta mätt från yttersta tänkbara ledningsdel till närmsta del av bostadshus.

E.ON kommer att följa gällande rekommendationer avseende elektromagnetiska fält i närhet till miljöer där människor vistas stadigvarande. Elsäkerhetsföreskrifterna kommer också att beaktas. Magnetfältberäkningar kommer genomföras och presenteras i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

5.14 Förorenade områden

En kort bit västerut från sträckningsalternativ två finns ett område som bedömts som potentiellt förorenat, tabell 1. Området har riskklass 4 vilket innebär att liten risk för påverkan på människor hälsa och miljön.

Tabell 1. Förorenat område i närheten till föreslagna ledningssträckor.

Områdesbeskrivning	Riskklass	Stråk som berörs	Förorenad fastighet
Massa och pappersindustri	4	Cirka 80 meter från sträckningsförslag två	Gällsås 2:7, Falkenbergs kommun

Förväntad påverkan

Sträckningsalternativ två går cirka 80 meter från området som bedömts som potentiellt förorenat. Vidare har området låg riskklass varför E.ON bedömer att risken för påverkan på området, människors hälsa och miljön är låg. Beroende på slutligt valt av ledningssträcka kommer området kartläggas inför upprättande av miljökonsekvensbeskrivning. Eventuell utformning av kartläggningen kommer konsulteras med länsstyrelsen och lokala prövningsmyndigheten.

5.15 Kumulativa effekter

Kumulativa effekter är sådana som uppstår när en förändring tillsammans med existerande eller kommande infrastruktur och aktiviteter samverkar.

Inom aktuellt område finns ett antal kraftledningar. På de platser där ny kraftledning löper parallellt med befintliga ledningar kan samverkande magnetfältet bli större eller mindre, jämfört med passager där ny ledning löper ensamt. Beroende om åtgärden bedöms utgöra betydande miljöpåverkan eller inte kommer kumulativa effekter av planerad ledningsdragning beskrivas mer utförligt i miljökonsekvensbeskrivningen.

6 Bedömning avseende betydande miljöpåverkan

6.1 Förväntad påverkan

E.ON bedömer att den miljöpåverkan som kan komma att uppstå till följd av planerad verksamhet är av ringa omfattning.

En temporär och lokal påverkan uppstår i samband med anläggningsarbetena och en bestående påverkan till följd av restriktioner i markanvändning. Beroende på vilken lokalisering som väljs kommer ledningen i varierande grad att placeras i öppen mark och i anslutning till befintlig infrastruktur. Den skogsmark som kan komma att beröras av projektet besitter inga betydande naturvärden, enligt nuvarande information och myndigheternas register.

6.2 Förväntade betydande miljöeffekter

Anläggande av ny kraftledning bedöms ge upphov till ett mindre antal miljöeffekter – främst hänförliga till anläggningsskedet. Effekterna omfattar ingrepp i mark, avverkning, anläggningsbuller och elektromagnetisk strålning.

I den miljökonsekvensbeskrivning som tas fram till ansökan kommer identifierade miljöeffekter att preciseras och beskrivas ytterligare. Därtill kommer förebyggande åtgärder för att hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter att presenteras.

6.3 Samlad bedömning

E.ON gör den samlade bedömningen att verksamheten inte kan förväntas medföra en betydande miljöpåverkan. Utifrån nuvarande kunskap om natur- och kulturmiljöintressena inom utredningsområdet samt projektets begränsade intrång i förekommande intresseområden gör E.ON den samlade bedömningen att verksamheten inte kan förväntas medföra en betydande miljöpåverkan. Vidare bedömer E.ON att åtgärden inte ger upphov till sådan påverkan att tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken fodras.

7 Förslag till disposition i kommande MKB

E.ON gör bedömningen att planerad verksamhet inte ska förväntas medföra betydande miljöpåverkan (se 6.3 ovan). Därför avser E.ON, givet aktuellt kunskapsläge, att upprätta en liten miljökonsekvensbeskrivning inför ansökan om nätkoncession. För det fall att länsstyrelsen efter genomfört samrådsförfarande beslutar att planerad verksamhet ska antas medföra betydande miljöpåverkan ger E.ON nedan förslag på huvudrubriker i den miljökonsekvensbeskrivning som kommer att tas fram och bifogas ansökningshandlingen.

1. Icke teknisk sammanfattning
2. Bakgrund och syfte
3. Avgränsningar
4. Metod för miljöbedömning
5. Redogörelse för genomfört samråd
6. Områdesförutsättningar
7. Projektbeskrivning
8. Alternativutredning
9. Identifierade miljöpåverkansfaktorer
10. Beskrivning av berörda intresseområden samt konsekvensbedömning
11. Samlad bedömning
12. Referenser

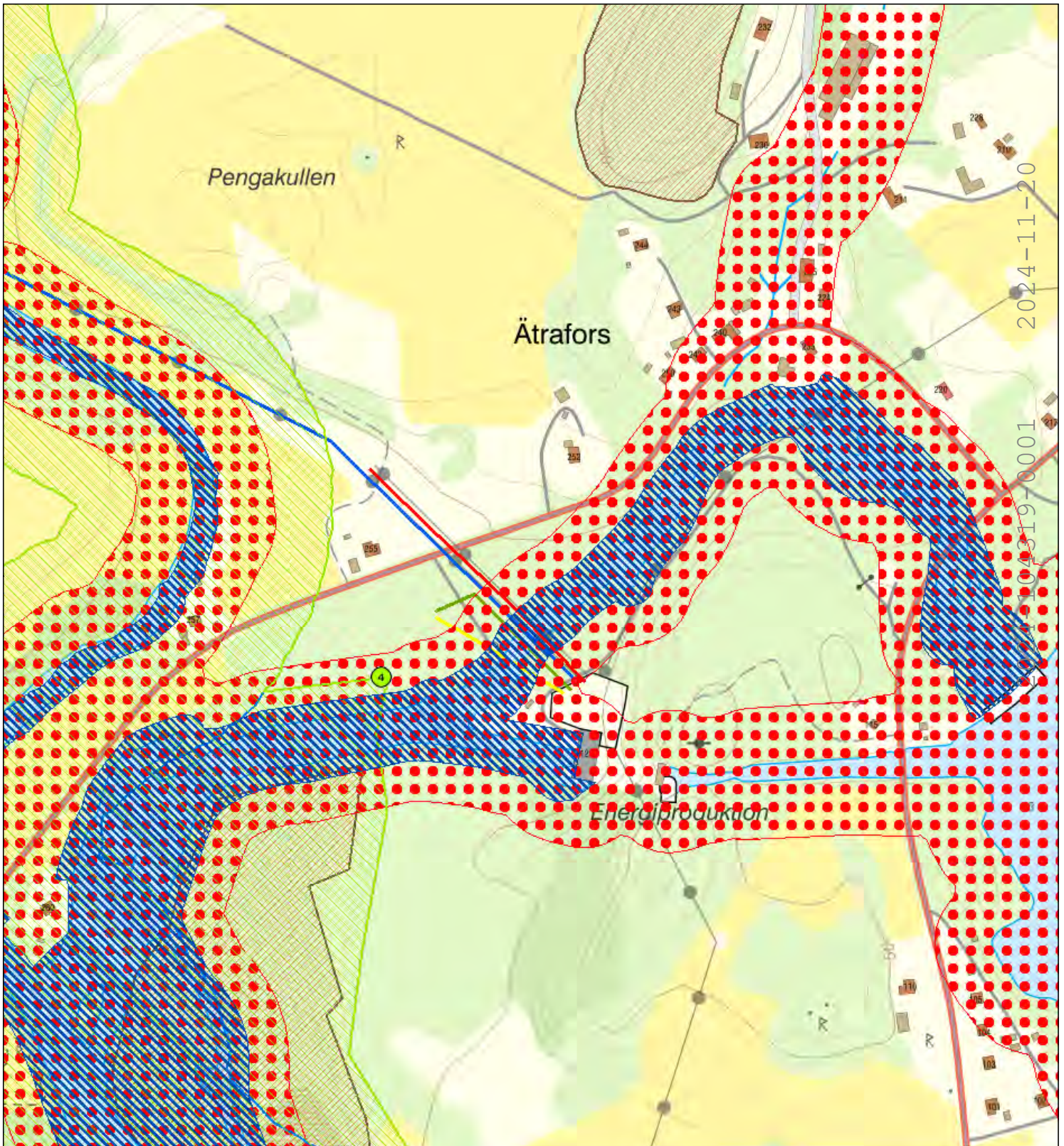
8 Bilagor

Bilaga 1. Karta över skydds- och intresseområden.

Bilaga 2. Karta över sträckningsförslag 1 och 2.

9 Referenser

- Energiföretagen. (2021). *Regionnätets funktion och utformning*. Hämtat från Energiföretagen: <https://www.energiforetagen.se/globalassets/energiforetagen/dokumenter/erbjuder-vi/publikationer/webshop-regionnätets-funktion-och-utformning.pdf>
- Falkenbergs kommun. (2014). *Översiktsplan 2.0*. Hämtat från Falkenbergs kommun: <https://vaxer.falkenberg.se/falkenbergvaxer/detaljochoversiktsplaner/falkenbergsoversiktsplaner/oversiktsplan20.4.56c01845162d219cb415edd0.html>
- Falkenbergs kommun. (2023). *Gällande detaljplaner*. Hämtat från Falkenbergs kommun: <https://karta.falkenberg.se/>
- Länsstyrelsen Halland. (2013). *Bevarandeplan för Ätran (SE0510185)*.
- Länsstyrelsen Halland. (2022). *Vattenskyddsområde Nedre Ätran*.
- Naturvårdsverket. (2016). *Område av riksintresse för friluftsliv i Hallands län, FN 09 Ätran-Högvadsån*.
- Naturvårdsverket. (2023). *Område av riksintresse för naturvård i Hallands län, Ätradalen-Högvadsån*.
- Naturvårdsverket. (2023). *Skyddad natur*. Hämtat från <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
- Riksantikvarieämbetet. (2023). *Fornsök*. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- Skogsstyrelsen. (2023). *Biotopskyddsområde på fastigheterna Falkenberg Askhome 2:11 och Askhome 2:7*.
- Skogsstyrelsen. (2023). *Skogens pärlor*. Hämtat från Skogsstyrelsen: <https://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>
- Vatteninformationssystem Sverige. (2023). *Ätraforsdammen SE632748-130965*. Hämtat från Vatteninformationssystem Sverige: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA32505112>
- Vatteninformationssystem Sverige. (2023). *Ätran (Högvadsån-Ätrafors) (SE632752-130920)*. Hämtat från Vatteninformationssystem Sverige : <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA89641224>
- Weibull, H. (2018). *Biogeografisk uppföljning av mossor*. Länsstyrelsen i Uppsala län.

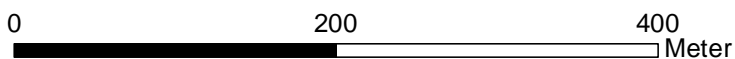

Teckenförklaring

- 4 Potentiellt förorenat område
- Natura-2000 område
- Vattenskyddsområde
- Biotopskyddsområde
- Riksintresse Naturvård

e-on

Skala
1:500 000

Teckenförklaring

- Ny 50 kV ledning - Alternativ 1
- Ny 50 kV ledning - Alternativ 2
- Befintlig 50 kV ledning
- Befintlig 50 kV ledning

0 200 400
Meter

e-on

Skala
1:500 000